

Sygn. akt III USKP 9/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki (przewodniczący)

SSN Romuald Dalewski

SSN Renata Żywicka (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania M. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie

o prawo do emerytury,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 października 2022 r.,

skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z dnia 10 listopada 2020 r., sygn. akt III AUa 572/19,

**1. uchyla zaskarżony wyrok i oddala apelację pozwanego od
wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 maja 2019 r. w
sprawie VIII U 2234/18;**

**2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddziału w Lublinie na rzecz odwołującego się M. W. kwotę 270
zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego, w tym kwotę 240 zł (dwieście
czterdzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie odmówił wnioskodawcy M. W. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i wskazał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku wykazał 18 lat, 4 miesiące i 27 dni stażu pracy w szczególnych warunkach, ale nie wykazał ogólnego stażu ubezpieczeniowego wynoszącego co najmniej 25 lat.

Zakład nie uwzględnił okresu od 23 marca 1974 r. do 19 września 1976 r. jako pracy w gospodarstwie rolnym rodziców ze względu na rozbieżności dotyczące nazwy miejscowości. Wywodził również, że okres pracy w gospodarstwie był niewystarczający do uzupełnienia stażu pracy do 25 lat, gdyż łączny staż po uzupełnieniu wyniósłby 24 lata, 6 miesięcy i 11 dni. Wskazał także, że okres pracy od 1 stycznia 1993 r. do 31 grudnia 1993 r. został zaliczony jako okres nieskładkowy do czasu przedłożenia wykazu zwolnień lekarskich w 1993 r. z D.. Pozwany podniósł nadto, że zgodnie z art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej do stażu pracy zalicza się okres składkowy i nieskładkowy w tym zatrudnienie na kolei liczone jako 12 miesięcy. W ocenie pozwanego tym przypadku nie ma zastosowania do stażu pracy przelicznik z art. 43 ust. 2 tj. za każdy przepracowany rok pracy na kolei jako palacz kotłów przewoźnych liczony jako 14 miesięcy.

M. W. złożył odwołanie od powyższej decyzji, w którym domagał się jej zmiany i ustalenia mu prawa do emerytury. W uzasadnieniu odwołania zarzucił naruszenie prawa materialnego, to jest art. 43 ust. 2 w związku z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej poprzez uznanie, że nie przysługuje mu przeliczenie za każdy pełny rok zatrudnienia w wymiarze 14 miesięcy. Wskazał, że w okresie od 23 marca 1974 r. do 19 września 1976 r. pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. Wywodził, że miejscowość, w której było położone gospodarstwo rolne J. i Ł. małżonków W. była zamiennie nazywana jako B. i P., a nazewnictwo miejscowości

było przez mieszkańców zamiennie stosowane o czym świadczyła treść zaświadczenia Urzędu Gminy R. z dnia 19 czerwca 2018 r., z którego wynikało, że wnioskodawca zamieszkiwał w miejscowości P.. Do odwołania załączył pisemne oświadczenia świadków na powyższą okoliczność.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 24 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w Lublinie po rozpoznaniu sprawy M. W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Lublinie o prawo do emerytury zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił M. W. prawo do emerytury od dnia 2 maja 2018 r. oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Lublinie na rzecz M. W. kwotę 180 zł tytułem kosztów procesu.

Podstawą orzeczenia Sądu Okręgowego były następujące ustalenia faktyczne i prawne:

Wnioskodawca M. W. urodzony [...] 1958 r., w dniu 2 maja 2018 r. złożył wniosek o emeryturę. Dołączył do niego m.in. informację dotyczącą okresów składkowych i nieskładkowych, zeznania świadków na okoliczność wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, a także świadectwa pracy w szczególnych warunkach. W oparciu o przedłożone dokumenty, po dokonaniu analizy okresów podlegania ubezpieczeniu, organ rentowy uwzględnił wnioskodawcy do prawa do emerytury łącznie: 22 lata i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 20 lat i 13 dni okresu pracy w warunkach szczególnych. W piśmie z dnia 10 lipca 2018 r. M. W. wniósł o uwzględnienie za każdy rok pracy od 23 marca 1974 r. do 19 września 1976 r. przelicznika w wymiarze 14 miesięcy. W dniu 18 lipca 2018 r. organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję, której odmówił ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

M. W. ukończył 16 lat w dniu [...] 1974 roku. Do dnia 24 stycznia 1983 r. był zameldowany w miejscowości B., gmina [...]. Rodzice wnioskodawcy J. i Ł. W. byli właścicielami gospodarstwa rolnego o powierzchni 1,62 ha położonego we wsi B., które sukcesywnie powiększali. Miejscowość B. była zamiennie nazywana P., nazwa miejscowości była stosowana zamiennie przez okoliczną ludność. W okresie

od 23 marca 1974 r. do 19 września 1976 r. M. W. mieszkał i pracował w gospodarstwie rolnym rodziców. W powyższym okresie prócz odwołującego w gospodarstwie tym zamieszkiwali tylko jego rodzice. Prace w polowie wykonywano ręcznie, a resztę przy użyciu koni. Rodzice wnioskodawcy mieli podstawowe narzędzia konne. Na gruntach ornych uprawiano ziemniaki, zboże. W gospodarstwie hodowano trzodę chlewną, krowy, kozy i drób. Wnioskodawca wykonywał wszystkie prace związane z prawidłowym funkcjonowaniem gospodarstwa. Pracował przy obrządku inwentarza, parował ziemniaki. Wiosną pracował w polu przy orce, bronowaniu, sianiu zbóż, sadzeniu ziemniaków, następnie ich plewieniu. W czasie wakacji, z związku z intensyfikacją prac polowych, pracował przy żniwach. We wrześniu i październiku uczestniczył w wykopkach. Wywoził obornik i roztrząsał go na polu, wykonywał jesienną orkę. Czynności te zajmowały mu minimum 4 godziny dziennie.

Z dniem 20 września 1976 r. wnioskodawca został zatrudniony w P. w L. na stanowisku robotnika kwalifikowanego. W okresie od 1 lutego 1982 r. do 18 października 1989 r. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał pracę na stanowisku palacza kotłów przewoźnych. W powyższym okresie M. W. pracował na lokomotywie parowej w L. -L.. Wykonywał wszystkie czynności przy obsłudze parowozu. Dbał o stan techniczny pojazdu, wykonywał czynności zlecone przez maszynistę - dosypywał węgiel, dolewał wodę.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie wnioskodawcy M. W. było zasadne i zasługiwało na uwzględnienie. Sąd oparł rozstrzygnięcie na treści art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.).

W ocenie Sądu Okręgowego w rozpoznawanej sprawie bezspornym było, że wnioskodawca w dniu 22 marca 2018 r. ukończył 60 lat oraz że nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego oraz udowodnił co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Sporna zaś pozostawała kwestia czy wnioskodawca posiada wymagany 25-letni ogólny staż ubezpieczeniowy, a w zasadzie czy wskazane przez niego okresy pracy w gospodarstwie rolnym mogą uzupełnić ten staż, a także czy okres zatrudnienia na kolei może ulec zwiększeniu dla potrzeb

ustalenia prawa do emerytury przy ogólnym stażu ubezpieczenia, w oparciu o przepis art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy podkreślił, że orzecznictwo Sądu Najwyższego prowadzi do konkluzji, że jeżeli praca w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, świadczona była przed dniem 1 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, to przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się ten okres także, gdy przypadał w czasie wakacji szkolnych (art. 10 ust. 3 w związku z art. 6 ust. 2 lit. a ustawy o emeryturach i rentach).

Sąd okręgowy ustalił, że M. W. pracował stale w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 23 marca 1974 r. do 19 września 1976 r. w wymiarze co najmniej czterech godzin dziennie. Okres ten, w łącznym wymiarze 2 lat, 5 miesięcy i 28 dni, po doliczeniu okresów składkowych i nieskładkowych ustalonych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych winien zostać zaliczony wnioskodawcy celem uzupełnienia stażu ubezpieczeniowego 25 lat, zgodnie z art. 10 ust. 1 *in fine* ustawy emerytalnej.

W ocenie Sądu Okręgowego, również okres zatrudnienia na kolei powinien ulec zwiększeniu dla potrzeb ustalenia prawa do emerytury przy ogólnym stażu ubezpieczeniowym, w oparciu o przepis art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej. W uznaniu Sądu przelicznik, o którym mowa w art. 43 ust. 2 ustawy ma zastosowanie nie tylko przy emeryturach kolejowych, o których mowa w art. 40 ustawy, ale także do obliczania okresu pracy ubezpieczonego niezbędnego do nabycia z tego tytułu prawa w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej w zw. z art. 32 tej ustawy. W uznaniu Sądu następuje odesłanie poprzez art. 184 ust. 1 i art. 32 ust. 4 ustawy do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Stosownie do § 3 tego rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzn okres zatrudnienia w wymiarze 25 lat. Przepis § 4 ust. 1 rozporządzenia przewiduje, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Z mocy § 4 ust. 3 rozporządzenia, do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w ust. 1, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a także okresy pracy lub służby, o których mowa w § 5-10. Okresy zatrudnienia na kolei regulował wówczas przepis art. 6 ust. 2 ustawy z 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, stanowiący poprzednik art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej. Oznacza to, że z mocy powołanych wyżej przepisów, do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach zalicza się także okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, stanowiącego powtórzenie dotychczas obowiązującej regulacji. Takie same stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 22 października 2008 r., III AUa 294/08, Legalis 160622 wskazując, że do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach - zgodnie z § 4 rozporządzenia zalicza się m.in. okresy zatrudnienia na kolei, o których mowa w art. 43 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy zauważył, że skoro ustawa emerytalna nie precyzuje, że przelicznik okresów pracy na kolei należy stosować wyłącznie przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej, to ma on zastosowanie także przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby nabycia prawa do innych rodzajów emerytur (tak I H. Kuryło w: B. Gudowska i K. Ślęzak (red.), Emerytury i renty z FUS, s. 356357; I. Jędras i K. Jankowska, Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, s. 239-240 i K. Antonów, Komentarz do art. 40-45 ustawy emerytalnej). Sąd pierwszej instancji powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie II UK 412/03, LEX nr 585796 gdzie sąd wskazał, że okres zatrudnienia na kolei jest okresem ubezpieczenia społecznego, który stosownie do treści przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 i art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, uwzględnia się przy ustalaniu prawa do emerytury (ogólnej) dla celów świadczenia przedemerytalnego. Jest bowiem oczywiste, że jeżeli ubezpieczony nie spełnił wymaganego przepisem art. 40 pkt 2 ustawy emerytalnej piętnastoletniego okresu zatrudnienia, a był zatrudniony na kolei przez krótszy okres, to ten krótszy okres kolejowego zatrudnienia jest okresem

ubezpieczenia społecznego w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej. W motywach tego rozstrzygnięcia wskazano, że określone w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej zatrudnienie na kolei jest zatrudnieniem w szczególnych warunkach i nie zmienia swej istoty ze względu na cel, dla którego jest brane pod rozwagę przez organ rentowy. W szczególności nie jest tak, że to samo zatrudnienie na kolei dla celów ustalenia prawa do emerytury kolejowej jest zatrudnieniem w szczególnych warunkach, zaś dla celów ustalenia prawa do emerytury ogólnej traci ten szczególny charakter. W związku z tym, przewidziany w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej sposób liczenia zatrudnienia na kolei ma zastosowanie także dla ustalenia prawa do emerytury ogólnej ubezpieczonego, który nie spełnił wymaganego art. 40 pkt 2 ustawy okresu zatrudnienia na kolei. Przyjęcie odmiennego poglądu oznaczałoby zdaniem Sądu Okręgowego akceptację nierównego traktowania tego samego okresu zatrudnienia w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że wyliczony na dzień 31 grudnia 1998 r. z zastosowaniem art. 43 ust. 2 ustawy staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy, po uwzględnieniu karty zasiłkowej za lata 1991-1994 z D. Sp. z o.o. wynosi ogółem 22 lata, 6 miesięcy i 18 dni, w tym 21 lat, 8 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i 10 miesięcy i 1 dzień okresów nieskładkowych. Po uwzględnieniu okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, łączny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy wynosi 25 i 6 dni.

Z tych względów sąd przyjął, że wnioskodawca spełnił wszystkie przesłanki do przyznania mu emerytury w obniżonym wieku z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych. M. W. osiągnął 60 lat życia w dniu [...] 2018 r., na datę 1 stycznia 1999 r. udowodnił staż ubezpieczeniowy w łącznym wymiarze 25 lat i 6 dni, a także 18 lat, 4 miesiące i 27 dni okresów pracy w warunkach szczególnych. Ponadto złożył wniosek o przekazanie środków zgromadzonych w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, Sąd Okręgowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 2 maja 2018 r., tj. od daty złożenia wniosku o ustalenie prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach oraz orzekł o kosztach procesu.

Apelację od wyroku wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Lublinie, zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 43 ust. 2 i nieprawidłowe zastosowanie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1270) poprzez przyjęcie przez Sąd, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych w tym okres od 1 lutego 1982 r. do 18 października 1989 r., liczony po 14 miesięcy za każdy rok zatrudnienia. Wskazując na powyższe organ rentowy wnosił o zmianę wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu apelacji organ podał, że nie kwestionuje ustaleń Sądu w zakresie uwzględnianych okresów uzupełniających związanych z pracą wnioskodawcy w gospodarstwie rolnym rodziców w okresie od 23 marca 1974 r. do 19 września 1976 r. Ten dodatkowy okres w rozmiarze 2 lat, 5 miesięcy i 28 dni doliczony do udowodnionego i uwzględnionego przez ZUS ogólnego stażu pracy w wymiarze 22 lat i 12 dni nadal nie daje niezbędnego do ustalenia prawa do emerytury we wcześniejszym wieku 25 letniego okresu ubezpieczeniowego. ZUS podtrzymał dotychczasowe stanowisko, że w ustawie o emeryturach i rentach z FUS brak jest przepisu pozwalającego na przeliczenie stażu pracy na kolei z uwzględnieniem przelicznika z art. 43 ust. 2 tej ustawy przy ustalaniu emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 w/w ustawy. Przytoczono argumentację prawną oraz orzecznictwo sądowe na poparcie prezentowanego stanowiska.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik wnioskodawcy wnosił o oddalenie jej w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na apelację podzielił stanowisko Sądu o możliwości zwiększenia stażu na potrzeby prawa do emerytury w oparciu o art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 10 listopad 2022 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie.

Sąd drugiej instancji uznał apelację za zasadną i wskazał, że wyrokując w niniejszej sprawie Sąd pierwszej instancji dopuścił się wskazanego przez organ emerytalny naruszenia prawa materialnego. Sąd Apelacyjny zważył, że roszczenie

wnioskodawcy opierało się w art. 184 ustawy emerytalnej. Wnioskodawca był zatrudniony na kolei w okresie od 20 września 1976 r. do 18 października 1989 r., z tym, że w okresie od 1 lutego 1982 r. do 18 października 1989 r. pracował jako palacz kotłów przewoźnych. Łącznie okres pracy na kolei wynosił 12 lat, 9 miesięcy i 27 dni. Licząc każdy pełny rok zatrudnienia na kolei jako palacza kotłów przewoźnych od 1 lutego 1982 r. do 18 października 1989 r. zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei okres pracy na kolei wynosiłby 13 lat, 3 miesiące i 28 dni. Z powyższego wynika, że wnioskodawca nie mógł ubiegać się o emeryturę kolejową na podstawie art. 184 w zw. z art. 40 ustawy emerytalnej, gdyż nie spełniał m.in. warunku co najmniej 15 lat zatrudnienia na kolei.

Prawo do emerytury wnioskodawcy we wcześniejszym wieku miało oparcie w art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej. Spór skoncentrował się na zagadnieniu, czy zachodzą podstawy do zastosowania przy emeryturze przyznanej w oparciu o art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej preferencyjnego wskaźnika, o którym mowa w art. 43 ust. 2 w/w ustawy. Przepis ten stanowi, że każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Sąd Okręgowy przychylił się do tych poglądów, które opowiadają się za przyjęciem przelicznika wskazanego w art. 43 ust. 2 także do emerytury przyznanej w oparciu o art. 184 w zw. z art. 32 ustawy emerytalnej.

Sąd drugiej instancji nie zaakceptował dokonanej przez Sąd orzekający interpretacji wskazanych przepisów i stanął na stanowisku, że przywilej ten zachowany jest jedynie dla emerytur kolejowych, o których mowa w art. 40 ustawy. Wskazał przy tym na rozbieżności w orzecznictwie sądowym co do zastosowania wskazanego przelicznika przy ustalaniu różnych świadczeń, w tym emerytury powszechnej. Jednakże, w ocenie Sądu Apelacyjnego, obecna linia orzecnicza Sądu Najwyższego jest jednolita.

Sąd Apelacyjny powołał się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2016 r. w sprawie I UK 454/15 oraz stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie I UK 154/13 wskazujące w tezie, że „Korzystniejsze zasady przeliczania okresów zatrudnienia, czyli okresów

składkowych, można stosować tylko przy ustalaniu prawa do emerytury kolejowej. Nie można więc stosować tego przywileju do obliczania kapitału początkowego, ani też wysokości samej emerytury” oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r. w sprawie II UZP 7/13, zajęto stanowisko, że brak jest przepisu pozwalającego na przeliczanie stażu pracy na kolei według zasady określonej w art. 43 ust. 2 przy ustalaniu prawa do emerytury powszechnej.

Sąd powołał się również na argumentację przedstawioną przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 czerwca 2004 r. w sprawie II UK 412/03 i wskazał, że SN w uzasadnieniu wyroku w sprawie I UK 454/15 zauważył, że rozważany przepis zamieszczony został w Rozdziale 2 Działu 11 ustawy emerytalnej, poświęconym problematyce emerytur dla ubezpieczonych urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r. Ubezpieczeni urodzeni po tej dacie nabywają prawo do emerytury na ogólnych zasadach, z wyjątkami określonymi w przepisach Rozdziału 3 Działu II ustawy (art. 46 i następne), odnoszącego się do niektórych ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., jeżeli warunki do uzyskania emerytury na preferencyjnych zasadach spełnią najpóźniej do dnia 31 grudnia 2008 r. W stosunku do pozostałych ubezpieczonych prawo do emerytury nabywanej według uprzywilejowanych zasad zostało wygaszone. Oznacza to, że dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którzy nie spełnili przed dniem 1 stycznia 2009 r. warunków nabycia prawa do emerytury, nie jest już możliwe ustalanie okresu uprawniającego do emerytury przy zastosowaniu uprzywilejowanych zasad, w tym z uwzględnieniem preferencyjnego przelicznika okresu zatrudnienia na kolei przewidzianego w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny w pełni podzielił powyższą interpretację wskazanych przepisów dokonaną przez Sąd Najwyższy. Podzielił także stanowisko zawarte w wyroku z dnia 7 grudnia 2017 r. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w sprawie III AUa 503/17 zbieżne ze stanowiskiem Sądu Najwyższego w cytowanych wyżej wyrokach. Sąd drugiej instancji zaznaczył, że skoro wnioskodawca, urodzony po 31 grudnia 1948 r. w okolicznościach niniejszej sprawy nie może nabyć prawa do emerytury kolejowej w oparciu o art. 50 ust. 1 ustawy ani 40 w zw. z art. 184 ustawy, to ubiegając się o emeryturę w systemie powszechnym opartą na art. 184 w zw. z

art. 32 ustawy nie posiada uprawnienia do liczenia okresu zatrudnienia na kolei według preferencyjnych zasad określonych w art. 43 ust. 2 ustawy. Wprost taką tezę zawarł Sąd Najwyższy w postanowieniu z 17 czerwca 2014 r. w sprawie II UK 43/14 wskazując, że przepisy art. 184 i art. 50 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) stanowią autonomiczne i odrębnie względem siebie podstawy nabycia prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed 1 stycznia 1969 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie złożył ubezpieczony, zaskarżając wyrok w całości i wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji pozwanego oraz zasądzenie od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Lublinie na rzecz M. W. kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie prawa materialnego tj.:

- art. 43 ust. 2 w zw. z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ustawa o emeryturach) przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieprzeliczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury przyznanej na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 tej ustawy o emeryturach stażu pracy na kolei z uwzględnieniem preferencyjnego przelicznika z art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach, w sytuacji gdy przepis ten ma zastosowanie nie tylko do emerytury kolejowej, ale także do emerytur ustalonych na zasadach ogólnych,

- art. 2 Konstytucji i art. 32 ust. 1 Konstytucji poprzez nie uwzględnienie okresu zatrudnienia M. W. na kolei jako palacza kotłów przewoźnych, według przelicznika określonego w art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach, przy ustaleniu uprawnienia do emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach.

W uzasadnieniu wskazał, że z literalnego brzmienia przepisu, zgodnie z zasadą wykładni językowej i systemowej, nie wynika by treść art. 43 ust. 2 w zw. z art. 40 ustawy o emeryturach miał on zastosowanie tylko i wyłącznie przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego na potrzeby emerytury kolejowej, albowiem

ustawodawca nie użył sformułowania „wyłącznie”, tak jak uczynił to zgodnie z art. 50d ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach w przypadku ustalaniu prawa do emerytury górniczej, a nie innych rodzajów emerytur, co stanowi podstawę do uwzględnienia okresu zatrudnienia M. W. na kolei jako palacz kotłów przewoźnych. Za taką wykładnią przemawia również to, że prawodawca nie wyłączył stosowania art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach do ubezpieczonych urodzonych po 31 grudnia 1948 r., w zakresie ich prawa do emerytury kolejowej - art. 50 ustawy o emeryturach.

Skarżący wskazał na wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 września 2020 r. w sprawie sygn. I UK 48/19, który prezentuje aktualną linię orzeczniczą. Sąd Najwyższy we wskazanym orzeczeniu przytacza również rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2004 r., w sprawie sygn. II UK 412/03, w którym Sąd stwierdził, iż przepis art. 43 ust. 2 ustawy stanowiący, że każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei, ma zastosowanie nie tylko przy obliczaniu okresów zatrudnienia wymaganych dla ustalenia prawa do emerytury kolejowej, lecz także dla ustalenia prawa do emerytury ogólnej.

Przyjęcie odmiennego poglądu, w ocenie skarżącego, oznaczałoby akceptację nierównego traktowania tego samego okresu zatrudnienia w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego dla celów ustalenia prawa do różnych świadczeń, czego nie sposób zaaprobować. Przyjęcie stanowiska prezentowanego w niniejszej sprawie przez Sąd II instancji, prowadziłoby także do nieznajdującego logicznego uzasadnienia zróżnicowania sposobu obliczania stażu pracowniczego tego samego ubezpieczonego przy ustalaniu prawa do tego samego świadczenia dla określenia wymiaru ogólnego okresu ubezpieczenia i okresu pracy w warunkach szczególnych. Analogiczne stanowisko zostało wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie sygn. akt III AUa 1081/16 (LEX nr 2107438) oraz w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 stycznia 2013 r. w sprawie sygn. akt III AUa 496/12 (LEX nr 1246756). Prezentowane w doktrynie stanowisko, zgodnie z którym, skoro ustawa o emeryturach nie precyzuje, że przelicznik okresów pracy na kolei należy stosować

wyłącznie przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej, to ma on zastosowanie także przy obliczaniu okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby nabycia prawa tak że do innych rodzajów emerytur. Znajduje to pełne potwierdzenie w poglądach doktryny (zob.m.in. H. Kuryło w: B. Gudowska i K. Ślęzak (red.), Emerytury i renty z FUS, s. 356-357; I. Jędrasik-Jankowska, Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego, s. 239-240 i K. Antonów, Komentarz do art. 40-45 ustawy emerytalnej) i judykatury (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2004 r., II UK 412/03; LEX nr 585796 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 11 lutego 2016 r., III AUa 581/15).

W świetle powyższej w ocenie skarżącego, należy uznać orzeczenie Sądu II instancji za nieprawidłowe w zakresie w jakim Sąd Apelacji uznał, iż w przypadku M.W. nie zachodzą podstawy do zastosowania przy emeryturze przyznanej w oparciu o art. 184 w zw. z art. 32 ustawy o emeryturach preferencyjnego wskaźnika, o którym mowa w art. 43 ust. 2 w/w ustawy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego rzecz, podtrzymując dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy podkreślił, że art. 43 ust. 2 ww. ustawy stanowi szczególny przywilej, stanowiący odstępstwo od zasady równego traktowania ubezpieczonych, także wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, którym jednak ustawa emerytalna nie przyznaje takich preferencji. Oznacza to, że ww. przywilej należy stosować jedynie w uprawnionych do tego sytuacjach. Trybunał Konstytucyjny wielokrotnie bowiem podkreślał, że z zasady równości, wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa, charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną), powinny być traktowane równo, bez zróżnicowań, zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących. Podmioty różniące się mogą być natomiast traktowane odmiennie (por. uzasadnienie wyroku z 28 maja 2002 r., sygn. P 10/01, OTK ZU nr 3/A/2002, poz. 35). W oparciu o tę zasadę ugruntowało się jednolite orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynika, że zastosowanie art. 43 ust. 2 cytowanej ustawy możliwe jest tylko wówczas, gdy wynika to w sposób jednoznaczny z ustawy (tak wyrok Sądu Najwyższego z 13 listopada

2013 r., I UK 154/13, uchwała Sądu Najwyższego z 4 grudnia 2013 r., II UZP 7/13, wyrok Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2016 r., I UK 454/15, wyrok SA w Łodzi z 10 grudnia 2014 r. III AUa 346/14), co pozostaje w kontraście do interpretacji poczynionej przez Sąd Okręgowy, który uznał za wystarczające brak normy wyłączającej stosowanie art. 43 ust. 2 ww. ustawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona.

W szczególności zasadny był zarzut naruszenia przepisu prawa materialnego tj. art. 43 ust. 2 w zw. z art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na nieprzeliczeniu przy ustalaniu prawa do emerytury przyznanej na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 tej ustawy o emeryturach stażu pracy na kolei z uwzględnieniem preferencyjnego przelicznika z art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach. Trafnie skarżący wskazał, że przepis ten ma zastosowanie nie tylko do emerytury kolejowej, ale także do emerytur ustalonych na zasadach ogólnych.

Istota niniejszego sporu sprowadzała się do oceny, czy skarżący spełnia przesłankę posiadania ogólnego stażu pracy 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. niezbędną do przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku w świetle art. 184 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy emerytalnej. Sąd Apelacyjny w Lublinie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśnił, że zastosowanie korzystnego przelicznika z art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, jest uprawnione wyłącznie przy ustalaniu prawa do emerytury kolejowej. Tym samym w niniejszym postępowaniu nie można było w stosunku do odwołującego się zastosować korzystniejszego przelicznika, tj. z uwzględnieniem przeliczenia każdego pełnego roku pracy ubezpieczonego na kolei jako 14 miesięcy zatrudnienia zaliczonego do stażu ogólnego - okresów składkowych i nieskładkowych - jak i do stażu w szczególnych warunkach. Sąd Apelacyjny w tym zakresie odwołał się do dotychczasowej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego i sądów powszechnych, która przyjmowała, że interpretacja systemowa i

celowościowa przemawiają za brakiem możliwości zastosowania regulacji art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej do sytuacji innych niż ubieganie się o tzw. "emeryturę kolejową", która właśnie stanowi wyraz przedmiotowego rodzaju "pozytywnej dyskryminacji" kolejarzy, usankcjonowanej przez ustawodawcę.

Analiza zagadnienia sprowadza się do oceny trafności stanowiska Sądu Apelacyjnego w Lublinie o braku możliwości zastosowania art. 43 ust. 2 ww. ustawy emerytalnej w niniejszej sprawie przy ustalaniu ogólnego stażu ubezpieczeniowego wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 r. jako przesłanki do emerytury w obniżonym wieku.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy emerytalnej za okresy zatrudnienia na kolei uważa się okresy pozostawania w stosunku pracy w kolejowych jednostkach organizacyjnych, w czasie których pracownik pobierał wynagrodzenie lub zasiłki z ubezpieczenia społecznego, zaś stosownie do brzmienia art. 43 ust. 2 każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Zasadniczo możliwość przyjęcia takiego przelicznika należy odnieść do obliczania wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do emerytury kolejowej, o jakiej mowa w art. 40 ustawy emerytalnej.

Przelicznik ten, w ocenie Sądu Najwyższego, ma także zastosowanie do obliczania okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych, niezbędnego do nabycia z tego tytułu prawa w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej. Przepis ten w ust. 1 odwołuje się do art. 32 ust. 1 tej ustawy, z mocy którego, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym, niż określony w art. 27 ust. 1. Z mocy art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.).

Stosownie do § 3 tego rozporządzenia, do uzyskania prawa do emerytury wymagany jest dla mężczyzn okres zatrudnienia w wymiarze co najmniej 25 lat. Przepis § 4 ust. 1 tego rozporządzenia przewiduje, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnie wiek emerytalny, wynoszący dla mężczyzn co najmniej 60 lat i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Z mocy § 4 ust. 3 rozporządzenia, do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w ust. 1, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, a także okresy pracy lub służby, o których mowa w § 5-10 rozporządzenia.

Wskazać należy, że okresy zatrudnienia na kolei regulował przepis art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 28 kwietnia 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin, stanowiący poprzednik art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej. Oznacza to, że z mocy powołanych wyżej przepisów, do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach zalicza się także okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, stanowiącego powtórzenie dotychczas obowiązującej regulacji. Takie stanowisko wynika również z orzecznictwa sądów powszechnych (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 22 października 2008 r., III AUa 294/08, LEX nr 504162) wskazując, że do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach - zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., zalicza się m.in. okresy zatrudnienia na kolei, o których mowa w art. 43 ustawy emerytalnej.

Wobec powyższego nie sposób przyjąć, że do ustalenia uprawnienia ubezpieczonego do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym na podstawie art. 184 ustawy emerytalnej, ten sam okres pracy ubezpieczonego na kolei, polegający na wykonywaniu pracy na stanowisku palacza kotłów przewoźnych w okresie od 1 lutego 1982 r. do 18 października 1989 r., będzie obliczany w inny sposób na potrzeby określenia wymiaru stażu ubezpieczeniowego niż na potrzeby

określenia wymiaru pracy w warunkach szczególnych. Prowadziłoby to do nieznajdującego logicznego uzasadnienia zróżnicowania sposobu obliczania stażu pracowniczego tego samego ubezpieczonego przy ustalaniu prawa do tego samego świadczenia dla określenia wymiaru ogólnego okresu ubezpieczenia i okresu pracy w warunkach szczególnych.

Z tych przyczyn, prezentowany przez Sąd Apelacyjny w Lublinie pogląd o braku możliwości zastosowania art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej do obliczenia wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych do emerytury z art. 184 ust. 1 tej ustawy, nie może się ostać w świetle wykładni literalnej art. 43 ust. 2 w/w ustawy.

Ustawa emerytalna nie precyzuje, że przelicznik okresów pracy na kolei należy stosować wyłącznie przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej. Skoro tak, to ma on zastosowanie także przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby nabycia prawa tak że do innych rodzajów emerytur, co znajduje potwierdzenie w poglądach doktryny (zob. m.in. H. Kiriło w: B. Gudowska i K. Ślęzak (red.), *Emerytury i renty z FUS*, s. 356-357; I. Jędrasik-Jankowska, *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, s. 239-240 i K. Antonów, *Komentarz do art. 40-45 ustawy emerytalnej*) i judykatury (tak np. wyrok Sądu Najwyższego z 22 czerwca 2004 r., II UK 412/03, LEX nr 585796 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 11 lutego 2016 r., III AUa 581/15).

Jak wskazuje się w przywołanych wyżej komentarzach do ustawy emerytalnej, reguła z art. 43 ust. 2 tej ustawy stosowana jest nie tylko przy ustalaniu uprawnień do emerytury kolejowej, ale również przy ustalaniu wysokości świadczeń, zgodnie z art. 53 oraz art. 183 i art. 184 ustawy emerytalnej. Nie sposób więc uznać, że przelicznik, o którym mowa w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej, należy stosować przy obliczaniu wymiaru okresów pracy w warunkach szczególnych z art. 184 tej ustawy i przy obliczaniu przysługującej na jego podstawie wysokości emerytury z tytułu pracy w tych warunkach, a nie ma on zastosowania przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych przy ustalaniu prawa do tego samego świadczenia. Przeciwnie rozwiązanie byłoby niespójne i nieracjonalne.

Również zasady wykładni językowej i systemowej przemawiają za przyjęciem konieczności zastosowania art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej przy

obliczaniu stażu ubezpieczeniowego na potrzeby emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, poza wskazanymi wyżej względami wynikającymi z zastosowania wykładni logicznej. Z brzmienia tego przepisu nie wynika bowiem, by miał on zastosowanie wyłącznie przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego na potrzeby emerytury kolejowej. Takie zastrzeżenie zawarto tymczasem w art. 50d ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, który przewiduje przeliczenie w wymiarze półtorakrotnym wskazanej tam pracy górniczej, wyłącznie przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej, a nie innych rodzajów emerytur. Nie było przy tym przeszkód, by w odniesieniu do emerytury kolejowej, w brzmieniu art. 43 ust. 2 tej ustawy, ustawodawca przewidział podobne ograniczenie, czego jednak nie uczynił. Zakładając racjonalność działań ustawodawcy, należy przyjąć, że wskazaną w tym przepisie grupę pracowników kolejowych uznał za bardziej uprzywilejowaną od innych.

Zasadność tezy o zastosowaniu przewidzianego w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej preferencyjnego przelicznika okresu zatrudnienia na kolei przy obliczaniu wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych na potrzeby ustalenia uprawnienia do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, potwierdza również odniesienie się do zasad wykładni systemowej. Regulacja ta została usytuowana wśród przepisów rozdziału 2, odnoszącego się do urodzonych przed 1 stycznia 1949 r., do których z istoty rzeczy stosuje się przepis przejściowy art. 184 tej ustawy dotyczący także osób urodzonych po tej dacie.

Również w najnowszym orzecnictwie powyższy pogląd jest akceptowany. W uzasadnieniu wyroku z dnia 30 września 2020 r. w sprawie I UK 48/19 Sąd Najwyższy podkreślił, że uprawniona jest teza, że przeliczenie stażu pracy na kolei z art. 43 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS stosuje się przy ustalaniu wcześniejszej emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 tej ustawy. Sąd Najwyższy w tym wyroku uznał, że prawo do wcześniejszej emerytury za pracę w szczególnych warunkach na podstawie art. 32 u.e.r.f.u.s. nie musi się składać tylko z okresów pracy na kolei, co jednak nie oznacza, iż nie obowiązuje regulacja z art. 43 ust. 2 powołanej ustawy, czyli ubezpieczony ma prawo do korzystnego przeliczenia wskazanych w nim okresów zatrudnienia na kolei. Regulacja art. 43 ust. 2 również literalnie nie zawęża zastosowania przelicznika

tylko do ustalania prawa do emerytury kolejowej, tak jak ma to miejsce w regulacji innego większego przelicznika tylko do emerytury górniczej - art. 50d ust. 1 ustawy.

Podzielając powyższą linię orzeczniczą i uznając za słuszne kasacyjne zarzuty naruszenia prawa materialnego przy ferowaniu zaskarżonego wyroku, Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁶ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

[as]